

တါကးဘၢမဲၵ်သဉ် လၢဖိသဉ်တဖဉ်အင်္ဂါ

လါယူၤ ၂၀၂၀

ຂໍသိးကမາຍາເຊັນຊາ တာရားလီး COVID-19 ໝຄື, ဖိသဉ် ໝລະနံဉ် ၂ နံဉ်ဆူ ໝໍဖိခိဉ်သည်တဖဉ် ကြားဖျိဉ် တာကးဘາမဲာ်သဉ် ဖဲတာ်လီးလာ ໝဲວသည်ໝိဉ်ယာ်လိာသႏေးမှာကသည်တဖဉ် ၆ မှဉ် တသ္ဘာဉ် အခါနှဉ်လီး. မမາຍາເဖိသဉ်သည်တဖဉ်သဲ့ ຂံသိုး အဝဲသည်ကနာ်မာါဇီသင်္ဂလာသံသ တဂၤဇီတဂၤ ဇီး စူးကါတာကးဘာမဲာ်သဉ်သည်တဖဉ် ဇိပမၤညီနှုံကိုးနံးဖဲး ဇ်သိးတာ်လိာကွဲကတာနှံ, တာမ်းလိကတာနှံ, ဇီး တာဟူးတာဂၤၼဂၤ သည်တဖဉ်ကမှုးဖြဲးဝဲနဝီးတာ်လီးဘဉ်ယဉ်ကသုံဝအဂၢိလီး...

တာ်ကးဘာမဲာ်သဉ်လ၊ ဘဉ်တာ်တဲ့အီးလာဟံဉ် မဲ့တမ့်၊ တာ်ပူးအီးသဲ့ဉ်တဖဉ်နှဉ် ဂုံးလာပှာအါဂ်းကသူဝဲစဉ်အင်္ဂါနှဉ်လီး. လာဖိသဉ်သဲ့ဉ်တဖဉ်အင်္ဂါ, အကါဖိုဉ်မးလ၊ တာ်ကးဘာမဲာ်သဉ်နှဉ် အကဘဉ်လိာ်သးဖီးအီးနှဉ်လီး. တာ်ကးဘာမဲာ်အပျုံးသဲ့ဉ်တဖဉ်လ၊အအိဉ်ဖီး အနက်ွားအယာ်နှဉ် ဂုံးဖိုဉ်မးလ၊အဝဲသဲ့ဉ်တဖဉ်အင်္ဂါနှဉ်လီး. ဂုာ်ကျုံးစားယု တာ်ကးဘာမဲာ်သဉ်လ၊ အကဘဉ်နဖိမာ်သဉ် ဖီး ဖျိဉ်ထီဉ်အီး လီးတာ်လီးဆဲး ဖိသီးကဘဉ်နဖိဂုံးဂုံးဘဉ်ဘဉ်အင်္ဂါတက္နာ်.

မတၤတဂၤ ကြားဖျိုဉ်ထီဉ် တၢ်ကးဘၢမဲၵ်လဲဉ်.

• ဖိသဉ်သုဉ်တဖဉ်လ၊အသးနံဉ်အိဉ် ၂ နံဉ် နီး ဆူအဖီခိဉ် အဖျိဉ်ထီဉ်တာ်ကးဘ၊ဗဲာ်သုဂ္ဂၤဂ္ဂၤဘဉ်ဘဉ်တဖဉ် တာ်ကးဘ၊ဗဲာ်သုဉ်တဖဉ်နှဉ် ကြားဝဲဘဉ်ဝဲလ၊ ဖိသဉ်တဂၤ အတါနိဉ်ထီဉ်ထီထီဝီဉ်အပတိါ စဲအဝဲသုဉ်သံ့ဖျိဉ်ထီဉ်, ဘုဉ်လီ၊, နီး တထီးဘဉ်ဝဲဘဉ် မှတမှာ် တဆူးတစ်းဝဲတာ်ကးဘ၊မဲာ်ဘဉ် အခါနှဉ်လီ၊.

မတၤတဂၤ တကြားဖျိဉ် တၢ်ကးဘာဲတ်သဉ်လဲဉ်.

ပုၤလၢတကြားဖျိဉ်ထိဉ် တါကးဘာမာ်နှဉ် မုါပုၤဖဲလဉ်တကလှာ်လဉ်"

- ဖိသဉ်သံ့ဉ်တဖဉ်လၢ ၂ နံဉ်ဆူအဖီလဉ်
- ဖိသဉ်လ၊ အအိဉ်ဒီး တာ်ဆူးတာ်ဆါ မှတမှာ် တာ်သကဲ့်ပဝးတာ်က်တာ်ပီးလ၊ တဘဉ်စူးကါတာ်ကးဘာမဲ့ာ်သူဉ်တဖဉ် တကြားမာအဝဲသူဉ် စူးကါတာ်ကးဘာမဲ့ာ်ဘဉ်.

မ်ာိပါဒီး ပှာတဂၤဂၤလာအကွာ်ထွဲဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ် ဒီး ကိုပှာမာတါဖိ ကြားတဲသကိုးတာ်ဘဉ်ဃး ဖိသဉ်တဂၤစဉ်စဉ်အတာ်လိဉ်ဘဉ်, ဒီး မ့လိဉ်ဘဉ်ဒီး ဃ့တာ်ဟုဉ်ကူဉ်လာ ပှာကွာ်ထွဲတာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချလာ အဟုဉ်တာ်မာစားအအိဉ် (အဒိ, ဖိသဉ်သ့ဉ်တဖဉ်လာ အအိဉ်ဒီး တာ်အိဉ်ဆူဉ်အိဉ်ချတာ်က်ကီ ဒ်သီးဒီး တာ်သါအား) ဒ်သီး ကဆာတာ်လာ မှာ်အဝဲသ့ဉ်စူးကါတာ်ကားဘာမဲဉ်သူထိဘိ ဒီး ပူးဖျဲးဒီး တာ်ဘဉ်ယိဉ်ခါ နူဉ်လီး

ဘဉ်ကြားဖြိုဉ်ထီဉ် တဂ်ကးဘာမင်္ဂ အကတိဂ်စလဉ်.

ဖိသဉ်ဇီး ပုၤသးပှါသှဉ်တဖဉ် ကြားဖျိဉ်ထီ၊ တဂ်ကးဘာမဲာ် စဲတဂ်လီ၊လာ အဝဲသ့ဉ်အိဉ်ယာ်လိာ်သးဇီး ပုၤအဂၤသ္ဉ်တဖဉ် ၆ ပ့ဉ် တသ့ဘဉ်အကတိါ် နူဉ်လီး- တဂ်ဝံအား အပဉ်ယှာ်ဇီး တဂ်ကျွာ်ထွဲဖိသဉ်တဂ်လီ၊သ္ဉ်ာတဖဉ်, တဂ်ကို၊ခါ တဂ်ဟးကသုဉ်ကသီသ္ဉ်ာတဖဉ်, ဇီး ကိုသ္ဉ်ာတဖဉ် နူဉ်လီး-တဂ်အဇိလာအဂၤတဖဉ်နူဉ် ပဉ်ယုာ်ဇီး –

- စတ်ကြဲးပူးတာ်လ၊ တာ်ဆါတာ်ပူးအလိုအကတိာ်
- ဖဲတာ်ကွာ်ထွဲတာ်အိုဉ်ဆူဉ်အိုဉ်တာ်လီ၊ လာတာ်ထံဉ်လိာသးအကတီ၊
- ဖဲနလဲၤဟးအိုဉ်သကိုး နဟံဉ်ဖိဃီဖိသ့ဉ်တဖဉ် လၢတမ္နါနဟံဉ်အကတိါ
- ဖွဲ့တာနိုး ကများတာဝဲစိတ်တီဆု၊ မူတမှာ နီးကါယှာနီး ပုၤလာတမှာ နဟံဉ်ဖိယီဖိဘဉ်အကတို၊
- ဖဟးကျလ၊ ပုၤဟးအီးအါ မတမ့်၊ ပုၤကညီအိဉ်အါ အကတိ်ို
- စံပုၤလာအို််ိုလာဟံဉ်ပူး တဂၤဂၤအို််ိုတဆူဉ်အကတိါ

karen

တာ် ပူးဖြုံးလာတာ်လီးဘဉ်ယိ

- တာ်ကးဘာမဲာ်သူဉ်တဖဉ်နဲ့ I အတကြားအိဉ်ဇီး တာ်ဘျုံးစဲလိုာ်အသီးတခါခါ (ဇိသိီးဇီး ဆုနှာ်သဉ်သူဉ်တဖဉ်, လိာ်ကံ့ကျုံးစဲသူဉ်တဖဉ်, ဇီးတာ်အဂၤသူဉ်တဖဉ်) လ၊ အနာကဲထိဉ် တာ်သါလီ။ကတာ်သူ သူဉ်တဖဉ်ဘဉ်.
- တာ်ကးဘာမော်ယုာ်ဒီးပျံာ်သူ့ခ်တဖဉ်နှဉ် တာ်တဟုခ်ကူခ်ဟုခ်ဖေတာ့်လ၊ ပှာဖိသဉ်ဆံးသူခ်တဖခ်အင်္ဂါ မှာ်လ၊ အဒူးသါကတာ် မဲ့တမှာ် အပအာတ်ကြိာ်ဘဲသူဝဲအယ်နှဉ်လီး
- ဘ္ဝိလီးကွဲဝ် တဂ်ကးဘာမဲ စဲဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ် မံအခါ, အီဝိတာ်အခါ, မှတမှဉ် ပိဂ်ထံအခါ (မှတမှာ် စဲအဝဲသုဉ်အလီးကဘဉ်စီဉ်အကတိဂ်) နှဉ်တကာ့ဂ်.

ယမ႑စၢၤဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်သူမန္ဒၤလၢ အကဖျိဉ်တာ်ကးဘာမ်ာ်လဲဉ်.

ဖိသဉ်ဆုံးသူဉ်တဖဉ် ဖဲဖျိဉ်ထီဉ်တာ်ကးဘာမဲာ်အကတို် အဝဲသူဉ်ကလိဉ်ဘဉ်တာ်မာစား နှဉ်လီးေစဲနမာစားဖိသဉ်သူဉ်တဖဉ်လာ ကဖျိဉ်ထီဉ် မှတမှာ် ဘူဉ်လီးတာ်ကးဘာမဲာ်နှဉ် လူာ်မိဘ်ထွဲ တာ်နဲဉ်ကျဲသူဉ်တဖဉ်အုံးတက္၊ –

- သူ့နစုသူဉ်တဖဉ် တချူးလ၊ နဖြိုဉ်ထီဉ် ီး နဘုဉ်လီ၊ တာ်ကးဘၢမ်ာ်အခါတက္နာ်.
- ကးဘၢ နနါဒ္ဒီး ကိာိပူး လးတာ်ကးဘးမွာ်တက္နာ်.
- သိဉ်လိဖိသဉ်သှဉ်တဖဉ်လ၊ ကဟးဆုံး တာဖိဉ်လီ၊ တာ်ကးဘာမဲာ မ့တမှဉ် အဝဲသှဉ်အမဲာ်သဉ် ဖဲဖျိဉ်ထိဉ် တာ်ကးဘာမဲာ်အကတိာ် တကာ်•
- တါကးဘၤမာန္၌ တဘဉ်ဟုဉ်နီးလီးသူအီးဒီး တာ်သကိုးသုတဖဉ်ဘဉ်.
- ဖန်ဘူ့ဉ်လီး တာ်ကးဘာမာန္ဦ ဖိဉ်အီးထဲအပျုံသူ့ဉ်တဖဉ်တက္ခ်ာ့
- ထာနက်လီးတာ်ကားဘာမြာသူဉ်တဖဉ်ဖဲ စးခိထာဉ်လာအကဆိုတဖျာဉ်အကိပူး တုးလာ နလိဉ်ဘဉ်သူကင်းအီးတဘျီတက္နာ်– ဖိသဉ်မှုအိဉ်အာဂြးဖွဲတာလီးတတီးယီင်း, စးခိထာဉ်သူဉ်တဖဉ်ကြားတာမာနိုဉ်အမံး နှဉ်လီး
- ဆျဉ်တာ်ကးဘာမ်ာ ဖန်သူအီးဝံးကိုးနုံးဇဲး နှဉ်တက္နာ်.

တၢ် ဟဲ့ ဉ်ကူဉ်တဖဉ်လ၊ ကမၤစၢၤဖိသဉ် ရူးကါတၢ်ကးဘၢမဲာ်ကသံ့အင်္ဂိ၊

မၤစၢၤဖိသဉ်ဇ်သီးအကနာ်ပၢၫဝဲလ၊ တာ်သူတာ်ကားဘာမာ်သဉ်သည်တဖဉ်နည် ဇီသဇၢတာ်ဆါယဉ်လ၊ အရၤလီးအသားသည်တဖဉ်သံ့ နည်တက္၊ နလူးဟိာ်တွဲ တာ်ဟုဉ်ကူဉ်ဟုဉ်ဖာ, လံာ်, ဇီး တာ်ဂ်ီးမူ စဉ်နီးသည်တဖဉ်သုဝဲ နည်လီး –

- လ၊ဖိသဉ်အသးနံဉ်အါန္ဉင်္ဂး ၃ နံဉ်သ္ဉ်တဖဉ်အဂ်ို, ရှဲပူးအဝဲသ္ဉ်လ၊ တာ်ဆါယာ်သ္ဉ်တဖဉ်နှဉ် လီးဆီဝဲစဉ်လ၊ အဝဲသ္ဉ်နီးခြန္ဉ်လီး. တာ်ဆါယာ်တနီးနှဉ် ဂ့၊ဝဲစဉ် ဇီး တာ်ဆါယာ် တနီးနှဉ် အာဝဲစဉ်နှဉ်လီး. တာ်ဆါယာ်အအားတခါနှဉ် မးဆိက္ပုံးသဲ့ဝဲ နှဉ်လီး. တာ်ဆါယာ် အဂုံးဖဲလဲဉ် မှတမှဉ် အအားဖဲလဲဉ်နှဉ် ပတဲအီးတသဲ့ထိဘိအယိ, တာ်ကးဘာမဲာ်သ္ဉ်တဖဉ် မးစားနာလ၊ နက်္ပီသင်္ခတာ်ဆါယာ်အအား သူ့ဉ်တဖဉ်လ၊ အက်ပေသည်နနီးခြန္ဦလီး.
- ဖိသဉ်တဂၤမ့ာ်ပျံ၊ တာ်စူးကါတာ်ကးဘာမဲာ်နှဉ်, ကျွဲးစားဖြိုဉ်ထိဉ်နှဉ်အီး တာ်ကးဘာမဲာ်လာအအိဉ်နီး တာ်ဖိတာ်လံံး မဲ့တမ့ာ် တာ်ဂီးဖိ လာအဘဉ်သးဝဲတခါခါ, ဆွဲနီးမားယံမာလာအီး, မာလိသူအီးလာဟံဉ်, နီး စုးနှဲဉ်အီးတာ်ဂီးသဲ့တဖဉ်လာ ဖိသဉ်အဂၤသဲ့ဉ်တဖဉ် ဖြိုဉ်တာ်ကးဘာမဲာ် တက္နာ်.
- ကွာ်စဲ အ့ထာခြန်းဂ်ာခြီခိုထုံးတာမောဂောလခြင့်အမှာ်
 - O COVID-19 တ်ပွားတ်ဂဲလိုခ်ိုပ်
 - O PBS ဖိသဉ်သဉ်တဖဉ် တၢ်ဂီးမှ
 - O <u>တါဟဉ်ကူဉ်ဟဉ်ဖူးသဉ်တဖဉ်လ၊ တါကတိုးတါ နီး ဖိသဉ်လူအဟူးလိုသဉ်တဖဉ် ဘဉ်ယူးတါကူးဘျှခ</u>်ာ

To help prevent the spread of COVID-19, children ages 2 and older should wear a face covering in settings where they cannot keep a distance of 6 feet away from others. We can help children understand how to protect one another and make face coverings part of our daily routine so that play, learning, and other activities can be as safe as possible.

Homemade or purchased face coverings are fine for most people to wear. For children, the right fit is important. Pleated face coverings with elastic ear loops are best for kids. Try to find the right size for your child's face and adjust it for a secure fit.

Who Should Wear a Face Covering?

Children age 2 and older who can wear it properly

Face coverings are appropriate for a child's stage of development when they can properly put on, take off, and not touch or suck on the covering.

Who Should Not Wear a Face Covering?

- Children under age 2
- Children who have a medical or behavioral reason for not wearing a face covering should not be required to wear one.

Face coverings may not be appropriate if a child's stage of development would make wearing a face covering difficult.

Parents and any child care and school staff should discuss the needs of the individual child, and consult with a health care provider if necessary (for example, for children with conditions such as asthma) to determine if they can safely and consistently wear a face covering.

When Should Face Coverings Be Worn?

Face coverings should be worn in settings where children and adults cannot keep a distance of 6 feet between themselves and others. This includes childcare settings, summer camps and schools. Other examples include:

- Running errands, such as trips to the store
- In a health care setting for an appointment
- Visiting family members outside your household
- Riding public transportation or sharing a ride with people outside your household
- Walking on a busy or crowded street
- At home if someone in the household is sick

Safety

- Face coverings should NOT have any attachments (such as buttons, stickers, etc.) that may be a choking hazard.
- Face coverings with strings are not recommended for young children as they pose a risk of choking or strangulation.
- Remove face coverings while children are sleeping, eating, or swimming (or when they would get wet).

How Can I Help Children Wear a Face Covering?

Younger children may need help while wearing a face covering. Follow these guidelines when helping children to put on and remove a face covering:

- Wash hands before putting on a face covering and after removing it.
- Place the face covering over the nose and mouth.
- Teach children to avoid touching the face covering or their face while wearing a face covering.
- Face coverings are not to be shared with friends.
- Remove the face covering by touching only the straps.
- Place the used face covering in a clean paper bag until it needs to be put on again; the bag should be labeled if there are multiple children in the setting.
- Wash the face covering after daily use.

Tips to Help Children Adapt

Help children understand that wearing face coverings can prevent the spread of germs. You can use the following expert tips, books, and videos:

- For children over age 3, explain that germs are special to their body. Some germs are good and some are bad. The bad ones can make us sick. Since we cannot always tell which are good or bad, the face coverings help make sure you keep bad germs away from your body.
- If a child is afraid of wearing a face covering, try putting one on a favorite stuffed animal or doll, decorate it with drawings, practice wearing it at home, and show the child pictures of other children wearing them.
- Refer to online resources such as:
 - o COVID-19 Activity Book
 - o PBS Kids video
 - o <u>Tips for talking to toddlers about face covering</u>